

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV.0007.278.2014
Rady Gminy w Siennicy
z dnia 04 września 2014 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE SIENNICA
NA LATA 2014-2019

SPIS TREŚCI:

I.	WSTĘP	3
II.	CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY	4
III.	ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	6
IV.	ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY SIENNICA	12
V.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU	17
1.	PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	17
2.	ZASOBY GMINY SIENNICA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU	17
3.	CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU	18
4.	ZAGROŻENIA REALIZACJI ZADAŃ	18
5.	CELE PROGRAMU, ZADANIA DO REALIZACJI, REALIZATORZY	18
6.	EWALUACJA	23
7.	FINANSOWANIE PROGRAMU	23
VI.	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIAPRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SIENNICA NA LATA 2014-2019	24

I. WSTĘP

Nie istnieje kraj ani społeczność, która nie byłaby dotknięta problemem przemocy. Zjawisko to obecne jest w domach, szkołach, pracy a także w instytucjach, czy mediach. Stanowi uniwersalny problem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania temu zjawisku oraz zmniejszania jego negatywnych następstw zarówno na płaszczyźnie rodzinnej, jak i społecznej.

Program zawiera podstawy prawne działania, założenia, cele strategiczne i szczegółowe, opis działań i wskaźniki osiągnięcia celu. Wymienia podmioty, zajmujące się jego realizacją a także instytucje i organizacje współpracujące. Program przedstawia też analizę problemów społecznych na terenie gminy Siennica z uwypukleniem zjawiska przemocy w rodzinie. Analiza opiera się na danych statystycznych dotyczących lat 2011-2013.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014-2019, wyznacza również główne kierunki działania Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Siennicy, w składzie obecnym siedemnastoosobowym, został powołany Zarządzeniem Nr OK.0050.11.2014 Wójta Gminy Siennica z dnia 24 lutego 2014r., w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Siennica.

II. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, definiuje przemoc jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Cechy przemocy w rodzinie to:

- **Intencjonalność**, co oznacza iż jest celowym, zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą i jej całkowite podporządkowanie, naruszanie praw i dóbr osobistych członka rodziny;
- **Wykorzystywanie przewagi, siły, naruszanie podstawowych praw człowieka:** prawa do nietykalności fizycznej, godności, szacunku. Przewaga ta może odnosić się do dominacji fizycznej lub innej np. psychologicznej, ekonomicznej;
- **Sprawianie cierpienia i bólu** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody, osłabiając jej zdolność do samoobrony, naraża na nieustanne zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa, a tym samym na życie w ciągłym lęku i destabilizacji. To z kolei powoduje osłabienie mechanizmów obronnych, co w znacznym stopniu utrudnia możliwość wyjścia z niszczącej sytuacji.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – polega na używaniu siły fizycznej w celu wymuszenia określonego postępowania (lub ukarania za złamanie reguł ustalonych przez sprawcę), wywołania lęku, odprowadzenia własnych trudnych emocji (gniew, frustracja, niezadowolenie). Jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- **Przemoc psychiczna** – to bardzo szerokie spektrum działań i zachowań uruchamianych przez sprawcę celowo, nakierowanych na zmianę przekonań, nastawienia czy światopoglądu, a także zmianę potrzeb, ocen, uczuć, postaw ofiary tak, by osoba manipulowana działała zgodnie z oczekiwaniami sprawcy, pod jego pełną kontrolą. Tego typu przemoc koncentruje się na uzyskaniu psychologicznej dominacji nad ofiarą. Jej celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;
- **Przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych i nieakceptowanych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy;
- **Przemoc ekonomiczna** – to ogół działań zmierzających do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy
- **Zaniedbanie** – rozumiane jako ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r - Kodeks karny przewiduje, że jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną. Zgodnie z art.207 przywołanej ustawy:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 .

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 .

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub §2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 ”.

Stosowanie przemocy w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie postrzegania samej siebie, postrzegania sprawcy i innych osób. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie, wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie. Należy jednocześnie pamiętać, że punktem wyjścia do pracy z osobami doznającymi przemocy jest przyjęcie następującego założenia:

nic nie usprawiedliwia przemocy i nie znosi odpowiedzialności za nią ze sprawcy, bez względu na okoliczności i na to, co zrobiła osoba doznająca przemocy.

Wszelkie działania podejmowane na rzecz ofiar przemocy w rodzinie, mając na względzie zmaksymalizowanie ich skuteczności, powinny opierać się na zasadzie interdyscyplinarności. Taka formuła pozwala na objęcie osób dotkniętych przemocą, spójną, różnorodną i bardzo zindywidualizowaną pomocą. W związku z tym, wiodącą rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w ramach niniejszego programu, przypisano Gminnemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu w Siennicy.

III.ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- ✓ diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- ✓ inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- ✓ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- ✓ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- ✓ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

IV. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY SIENNICA.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań, niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie, z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Statystyka ludności gminy Siennica (według danych z ewidencji ludności) kształtuje się następująco:

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Siennica ogółem w latach 2011-2013.

stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.
7286	7286	7294

Z przedstawionych danych wynika, że liczba mieszkańców gminy, na przestrzeni ostatnich lat, nieznacznie, ale sukcesywnie wzrasta.

Tabela 2. Struktura demograficzna mieszkańców gminy Siennica w latach 2011-2013.

przedział wiekowy		stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.
0-17 lat	ogółem, w tym:	1501	1488	1497
	K	723	718	729
	M	778	770	768
18-65 lat	ogółem, w tym:	4872	4897	4907
	K	2374	2386	2387
	M	2498	2511	2520
powyżej 65 lat	ogółem, w tym:	913	901	890
	K	553	545	539
	M	360	356	351

Z analizy danych wynika, że dominującą grupą wiekową, są mieszkańcy w wieku produkcyjnym tj. między 18 a 65 rokiem życia, w tym największą grupę stanowią mężczyźni. Na dzień 31 grudnia 2013r., mieszkańcy ci stanowili ponad 67% ogółu osób zameldowanych na terenie gminy Siennica. Jak wynika z analizy danych jest to tendencja wzrastająca – liczba osób w wieku produkcyjnym systematycznie rośnie, przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Wśród osób młodych (0-17 lat) nie ma wyraźnej tendencji wzrostowej ani spadkowej.

Jednym z najbardziej palących problemów społecznych, nie tylko na terenie gminy Siennica, jest problem bezrobocia. Strukturę bezrobocia, na przestrzeni ostatnich lat, przedstawia poniższa tabela (dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim).

Tabela 3. Skala bezrobocia na terenie gminy Siennica w latach 2011-2014.

Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne	stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.	stan na dzień 30.06.2014r.
ogółem	218	255	268	240
w tym kobiet	98	100	104	106

Analiza danych pokazuje, że problem bezrobocia rośnie i z każdym kolejnym rokiem wzrasta liczba osób pozostających bez pracy.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku z terenu gminy Siennica w latach 2011-2014

Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.	stan na dzień 30.06.2014r.
ogółem	38	31	50	35
w tym kobiet	22	12	17	20

Z problemem bezrobocia, nieodzownie wiąże się kwestia ubożenia społeczeństwa, co przekłada się na liczbę rodzin, korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej. Kwestię tę obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS w Siennicy, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w latach 2011-2014.

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia gops	stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.	stan na dzień 30.06.2014r.
rodziny	169	178	181	127
osoby w rodzinach	506	528	513	385

Analiza powyższej tabeli, pozwala stwierdzić, że liczba rodzin potrzebujących i uzyskujących wsparcie, z każdym rokiem rośnie. Na przestrzeni ostatnich lat z różnych form wsparcia z pomocy społecznej, skorzystało ok.7% mieszkańców gminy Siennica.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim, wynika, że z każdym kolejnym rokiem wzrasta też liczba przeprowadzanych interwencji, w związku z występowaniem przemocy w rodzinie. Zjawisko to, szczegółowo obrazuje tabela.

Tabela 6. Interwencje domowe policji na terenie gminy Siennica w latach 2012-2014.

	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.	stan na dzień 30.06.2014r.
Ogólna liczba interwencji domowych	45	93	45
Liczba postępowań z art.207k.k.	3	9	8
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	6	20	11

Wzrost zjawiska przemocy, potwierdzają także rejestry Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Siennicy, ponieważ wynika z nich, że od 2012r., liczba „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, cały czas dramatycznie rośnie. Szczegóły przedstawia tabela.

Tabela 7. Liczba „Niebieskich Kart” w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym w Siennicy w latach 2012-2014.

	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.	stan na dzień 30.06.2014r.
Liczba „Niebieskich Kart”	7	19	10

Zdecydowana większość procedur, wszczynana była na wniosek policji. Tylko w dwóch przypadkach, procedura „Niebieskiej Karty” została wszczęta na wniosek szkoły, do której uczęszcza dziecko, doznające przemocy w rodzinie. Z analizy treści Niebieskich Kart, wynika, że prawie we wszystkich zgłoszonych przypadkach, przemoc stosowana była przez osoby uzależnione lub nadużywające alkoholu. Z powyższego zestawienia widać, że skala przemocy w rodzinie systematycznie wzrasta. Coraz większa świadomość i wiedza na temat przemocy domowej, powoduje, że coraz więcej osób decyduje się na zgłoszenie problemu odpowiednim służbom oraz szuka pomocy w instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem temu zjawisku. W ostatnim czasie zauważalny jest również fakt, że przemoc wdziera się do tzw. „dobrych rodzin” o wysokim statusie materialnym i społecznym.

Tymczasem problem alkoholowy, znajduje odzwierciedlenie w danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy. Z danych komisji, wynika, że co roku, zarówno ze strony instytucji (policja, kuratorzy, pracownicy socjalni) , jak i od osób prywatnych, wpływają wnioski w sprawie przeprowadzenia rozmów i skierowania na leczenie odwykowe kolejnych mieszkańców gminy. Statystykę przedstawia tabela.

Tabela 8. Liczba wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe w latach 2011- 2013, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy.

	stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.
Liczba wniosków ogółem, w tym:	9	6	18
Z Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Maz.	5	0	0
Z Sądu Rejonowego w Mińsku Maz.	2	4	0
Z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy	0	1	13
Od osób prywatnych	2	1	5

Na podstawie złożonych wniosków, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy, wystosowała wezwania do stawienia przed komisją, osobom nadużywającym alkoholu. Nie wszyscy odpowiedzieli na wezwanie i odbyli rozmowę z członkami komisji. Zdarzało się również, że osoby wzywane były kilkakrotnie. Szczegółowo kwestie te obrazuje tabela.

Tabela 9. Stawienie osób nadużywających alkoholu, przed Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy, w latach 2011-2013.

	stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.
Osoby, które odpowiedziały na wezwanie komisji	4	3	15
Osoby, które nie odpowiedziały na wezwanie komisji	4	6	5

Rokrocznie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy, zawiera umowę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, w sprawie wspólnego wykonywania zadań. Strony zobowiązują się do współdziałania podczas realizacji zadań, wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Ustawy o pomocy społecznej. Zakres tych zadań jest następujący:

1. Udzielanie informacji i konsultacji w zakresie:

- Edukacji na temat uzależnień i negatywnych zjawisk z nim związanych;
- Możliwości uzyskania pomocy w placówkach, instytucjach, stowarzyszeniach, ruchach samopomocowych, adekwatnie do zgłoszonego problemu;
- Wstępne motywowanie do podjęcia działań, zmierzających do rozwiązania zgłoszonego problemu;

- Udzielania porad dotyczących pomocy psychologicznej i prawnej przez specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

2. Prowadzenie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień.

3. Prowadzenie zajęć warsztatowych dla funkcjonariuszy Policji, pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej i rodziców na temat przemocy oraz umiejętności wychowawczych.

4. Prowadzenie zajęć grupowych dla dzieci i młodzieży na temat umiejętności społecznych.

W praktyce, zainteresowani mieszkańcy gminy Siennica korzystają z usług Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień, gdzie udzielane są specjalistyczne porady prawne, psychologiczne, terapeutyczne i edukacyjne.

Tabela 10. Liczba mieszkańców gminy Siennica, które skorzystały z porad PCPR w Mińsku Mazowieckim w latach 2011-2013.

	stan na dzień 31.12.2011r.	stan na dzień 31.12.2012r.	stan na dzień 31.12.2013r.
Liczba porad dla mieszkańców gminy Siennica	33	74	51
Liczba porad anonimowych, bez możliwości określenia miejsca zamieszkania	26	61	30

Od 2011 do chwili obecnej, mieszkańcy z terenu gminy Siennica nie korzystali ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 5) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- 6) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

1.PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU.

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy prawa:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w (Dz.U. 2005 Nr 180 poz.1493 z późn.zm.);
2. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2012 poz. 1356 z późn. zm.);
- 3.Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2009 Nr 175 poz.1362 z późn. zm.);
- 4.Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 Nr 88,poz.553 z późn . zm.);
- 5.Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r., poz.788 z późn. zm.);
- 6.Ustawę z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.).
- 7.Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.),
- 8.Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.),
- 9.Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.),

Jednocześnie niniejszy program jest spójny z następującymi dokumentami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjętym Uchwałą Rady Ministrów Nr 76 z dnia 29 kwietnia 2014 r. (M.P. z 9 czerwca 2014r., poz.445);
- 2..Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006 – 2016 dla Powiatu Mińskiego;
3. Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Siennica na lata 2013-2015
- 4.Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014r.

2.ZASOBY GMINY SIENNICA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy;
- Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim (dzielnicowy) ;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy;
- Sad Rejonowy w Mińsku Mazowieckim;
- placówki oświatowo-wychowawcze;
- Dom Dziecka im. Matki Weroniki w Siennicy;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siennicy;
- Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej „Kaśmin „ w Drożdżówce;
- organizacje pozarządowe;
- parafie.

3.CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych;
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią;
- otwartość i chęć współpracy specjalistów;
- silne więzi rodzinne;
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

4.ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak współpracy interdyscyplinarnej.

6. CELE PROGRAMU, ZADANIA DO REALIZACJI, REALIZATORZY.

Głównym celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Siennica,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Siennica,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,

- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Siennica

Działania:

1. Aktualizowanie składu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z bieżącą sytuacją i potrzebami.

Podmioty realizujące działanie:

- Wójt Gminy Siennica

2. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni w zależności od zasobów,

3. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie,

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy, oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

Podmioty realizujące działanie:

- wszyscy realizatorzy programu

Cel 2

Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.

Działania:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,

- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnorodnych form spędzania wolnego czasu, promujące zachowania wolne od agresji,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Świetlica Środowiskowa w Publicznej Szkole Podstawowej w Siennicy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- inne, w zależności od zasobów gminy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba kampanii społecznych przeprowadzonych w gminie;
- liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców gminy; w tym publikowanych w mediach;
- liczba szkół prowadzących programy profilaktyczne;
- liczba przeprowadzonych konkursów i ich uczestników;
- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi i alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego.

CEL 3

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.

Podmioty realizujące działanie:

- Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
  3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
  4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba podjętych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów;
- liczba sprawców biorących udział w zajęciach korekcyjno - edukacyjnych.

Cel 4

Podwyższenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Objęcie specjalistycznymi szkoleniami przedstawicieli realizujących Program.
2. Szkolenia grup zawodowych z zakresu procedury „Niebieskich Kart”.
3. Zakup materiałów edukacyjnych dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w tym: czasopism, książek, filmów, broszur dla osób pracujących w obszarze przemocy.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siennicy;
- Organizacje pozarządowe.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba spraw rozpatrzonych przez zespół interdyscyplinarny;
- liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” i liczba rodzin objętych tą procedurą;
- liczba osób objętych szkoleniami;
- liczba materiałów edukacyjnych zakupionych dla osób pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.

CEL 5

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Wczesna identyfikacja przypadków przemocy w rodzinie oraz krzywdzenia dzieci.

Podmiot realizujący działanie:

- wszyscy realizatorzy programu

2. Utworzenie punktu informacyjnego:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy.

3. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim,
- Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim
- Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia.

4. Zapewnienie osobom potrzebującym, dotkniętym przemocą w rodzinie, miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

liczba wykrytych przypadków przemocy w rodzinie oraz krzywdzenia dzieci;

liczba osób korzystających z pomocy specjalistów (pomoc prawna, psychologiczna, socjalna);

liczba osób uczestniczących w formach wsparcia.

6. EWALUACJA

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o systematyczną sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji programu będzie przedkładane co roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy - Radzie Gminy w Siennicy. Zebrane dane będą udostępniane na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy, w formie sprawozdania z realizacji programu.

Podstawowymi wskaźnikami do ewaluacji programu będą:

1. Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”
2. Ilość interwencji
3. Ilość udzielonych porad, konsultacji, osób korzystających z porad specjalistycznych w punkcie konsultacyjnym
4. Liczba sprawców przemocy, skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.

7. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będą środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy Siennica.